

Regionalna Agencija za Razvoj Istočne Srbije - RARIS

Izveštaj o radu za 2009. godinu - predlog

UVOD

Regionalna agencija za razvoj istočne Srbije – RARIS osnovana je 28. marta 2007., na osnivačkoj Skupštini održanoj u Zaječaru, a registrovana 31. maja kao DOO kod Agencije za privredne registre.

RARIS je sa radom počeo 1. jula 2007. god.

Osnivači RARIS-a su opštine: Majdanpek, Kladovo, Zaječar, Knjaževac i Boljevac, Regionalna privredna komora, Preduzeće za puteve-Zaječar, Vodogradnja – Zaječar i Timočki klub.

Na I Skupštini Društva je u RARIS primljena i opština Sokobanja.

Na III Skupštini društva je u RARIS primljena i opština Bor.

Programom rada definisana su sledeća strateška opredeljenja RARIS-a:

- Vizija: Balansiran i ujednačeniji regionalni razvoj u Srbiji
- Misija: Stvaranje, podrška i podsticanje regionalnog razvoja i stvaranje stimulativnog poslovnog okruženja u istočnoj Srbiji.
- Cilj: Podrška razvojnim inicijativama zasnovana na institucionalnom umrežavanju i partnerstvima koja ima za cilj održivi razvoj istočne Srbije.

TERITORIJA I CILJNA GRUPA

RARIS je svoje aktivnosti realizovao na teritoriji istočne Srbije – region Timočke krajine sa osam opština od Zaječar, Boljevac, Sokobanja, Knjaževac, Majdanpek, Kladovo, Bor i Negotin. RARIS je opštine osnivače uključivao u sve svoje aktivnosti dok je opštinu Negotin uključivao u zavisnosti od potreba određenih projekata.

Ciljne grupe RARIS-a su bile:

- Lokalne vlasti i njihove institucije i javna komunalna preduzeća i druge institucije i organizacije u nadležnosti lokalnih vlasti.
- Institucije u funkciji podrške biznis aktivnostima (Regionalna privredna komora, Regionalna Agencija za MSP, itd)
- Biznis sektor: Privredna društva, Institucije u funkciji podrške biznis aktivnostima (Regionalna privredna komora, Udruženja preduzetnika) i poslovne aktivnosti uopšte
- Građansko društvo: NVO-i i druge organizacije iz lokalne zajednice,

RESURSI RARIS-a u 2009. godini

Ljudski resursi

RARIS je tokom 2009 godine radio sa Direktorom, 3 projekt menadžera: za ekonomski razvoj, za infrastrukturu, Centra za ruralni razvoj i 2 asistenta (InDoc centar i administracija).

Većina zaposlenih su sa velikim iskustvom na sličnim poslovima, sa širokim spektrom znanja koje je omogućilo pokrivanje veoma široke lepeze programa.

Tokom godine su bila angažovana i dva volontera preko Nacionalne službe za zapošljavanje od čega jedan sa visokom a drugi sa srednjom školskom spremom. Ova praksa se pokazala vrlo uspešnom i korisnom kako za volontere tako i za RARIS i sa njome ćemo nastaviti.

Jedna od asistenata je bila u prvoj polovini godine na porodiljskom bolovanju.

Prostorno tehnički uslovi

Obezbeđeni su dobri uslovi rada.

Potrebno je u narednoj godini obezbediti još jednu kancelariju jer će Projekat RSEDP 2 RARIS-u, kao i svim drugim regionalnim razvojnim agencijama dodeliti po jednog konsultanta na period od 2,5 godine.

Kroz Operativni grant Evropske Komisije je nabavljeno putničko vozilo i 2 računara.

RARIS je funkcionisao preko mreže koju je činila glavna kancelarija u Zaječaru uz koordinaciju svih osnivača preko predsednika opština i LER kancelarija ili „kontakt osoba“.

AKTIVNOSTI RARIS-a u 2009. godini

Glavne aktivnosti RARIS-a se mogu podeliti u 2 glavne grupe:

- 1. Aktivnosti za potrebe osnivača i**
- 2. Tržišne aktivnosti**

1. Aktivnosti za potrebe osnivača

Za potrebe svojih osnivača RARIS je u 2009. godini realizovao aktivnosti u sledećim oblastima:

1. Izrada Regionalnog plana socio-ekonomskog razvoja Timočke krajine
2. Izrada razvojnih strategija
3. Izrada regionalnog projekt pipe line
4. Aktivnosti na regionalnim projektima,
5. Aktivnosti na projektima većim od 2 miliona €
6. Priprema i implementacija projekata
7. Lobiranje i zastupanje interesa
8. Edukacija i obuka
9. Jačanje kapaciteta RARIS-a
10. Vodič za investitore
11. Operativni grant
12. Promocija i umrežavanje odnosno odnosi sa javnošću, korisnicima i partnerima

Sledi detaljan pregled po svim aktivnostima:

1. Izrada Regionalnog plana socio-ekonomskog razvoja Timočke krajine

Opis potrebe
Regionalni planski dokument nam je potreban radi planiranja daljih aktivnosti, selekcije prioriternih projekata i verifikacije naših potreba.
Aktivnost
Aktivnosti na izradi Regionalnog plana razvoja regiona su u velikoj meri zavisile od dva faktora: <ul style="list-style-type: none">- Zakona o regionalnom razvoju i- Obezbeđenje sredstava za izradu Plana Novi Zakon o regionalnom razvoju predviđa izradu Regionalnih razvojnih programa čija će sadržina biti naknadno određena. Zakon je usvojen u julu i još uvek nisu izrađena podzakonska akta koja definišu sadržaj razvojnih dokumenata. Sa druge strane RARIS je pokušao da obezbedi sredstva za izradu Regionalnog razvojnog plana konkurisanjem kod Slovačkog programa ODA, poznatog i kao Bratislava

– Beograd Fond. RARIS je konkurisao sa slovačkim partnerom Karpatskim razvojnim institutom iz Košica, Slovačka (Carpathian Development Institute) i obezbedio pomoć za izradu Regionalnog razvojnog plana. U izradi tog dokumenta će se u velikoj meri koristiti Slovačka iskustva i znanja.

Svi osnivači RARIS-a će aktivno učestvovati u izradi ovog dokumenta kroz stručnu radnu grupu koja će biti formirana

Izrada Regionalnog plana razvoja će početi februara 2010 godine.

Tokom 2009 godine RARIS je aktivno saradivao sa Republičkom agencijom za prostorno planiranje na izradi Regionalnog prostornog plana Timočke krajine. RARIS je učestvovao u prezentaciji Strategije Regionalnog prostornog plana i pripremio pismene komentare na nju.

Ostvareni rezultat u 2009.

Očekivani rezultat: stvoreni preduslovi za izradu Regionalnog plana razvoja.

Ostvareni rezultat: obezbeđeni preduslovi za izradu Regionalnog plana razvoja u 2010. godini

2. Izrada razvojnih strategija

Opis potrebe

Proces strateškog planiranja je važan preduslov razvoja svake opštine, jer bez strateškog razvojnog dokumenta skoro nije ni moguće konkurisati za sredstva za izvore finansiranja razvoja. Sam strateški razvojni dokument u sebi sadrži i najprioritetnije projekte koji treba da se realizuju, pa je zbog toga značajno da opštine što pre izrade takva dokumenta i usvoje ih na svojim Skupštinama.

Aktivnost

RARIS je pomogao opštinama Kladovo, Knjaževac i Boljevac da dobiju pomoć za izradu strategija održivog razvoja od programa EXCHANGE II, a opštine Majdanpek, Sokobanja i grad Zaječar su radile strategije ekonomskog razvoja u okviru programa "Lokalni ekonomski razvoj u regionu Dunava" koji realizuje GTZ.

Proces strateškog planiranja je uspešno realizovan u svih 6 opština/grad. Rađen je participativnom metodom i uključio je predstavnike sva tri sektora javnog, privatnog i nevladinog, koji su osim direktnog učešća svojih predstavnika u radnim telima i komisijama za izradu planova, mogli i neposredno da komentarišu predložene projekte, koji su bili dostupni javnosti na sajtu opština/grada. Krajem godine 56 strateških razvojnih dokumenata je usvojeno na opštinskim/gradskim skupština a u toku je usvajanje u gradu Zaječaru

RARIS je aktivno učestvovao u izradi svih 6 strateških razvojnih dokumenata, imao je svog predstavnika u komisijama koje su realizovale proces strateškog planiranja, a učestvovali su i u komisijama koje su se bavile pojedinom strateškim oblastima. RARIS je tokom samog procesa izrade strateških planova nekoliko puta dostavljao pismene preporuke kako da se sam proces unapredi i kvalitetnije uradi, sa ciljem da sve opštine/grad dobiju kvalitetnu i primenjivu strategiju razvoja. Pred kraj procesa, po dobijanju nacрта završnog dokumenta RARIS je uradio pismenu analizu svih 6 strateških razvojnih dokumenata i dostavio ih opštinama/gradu.

U opštinama Boljevac, Sokobanja i Knjaževac RARIS je u toku izrada strateških dokumenata koji bi se bavili ruralnim razvojem ovih područja.

Ostvareni rezultat u 2009.

Očekivani rezultat: U opštinama istočne Srbije realizovan proces opštinskog strateškog planiranja

Ostvareni rezultat:

Završena izrada 6 Strateških razvojnih dokumenata.

Skupštine opština usvojile 5 strateških razvojnih dokumenata.

Počela izrada 3 strategije ruralnog razvoja

3. Izrada regionalnog projekt pipe line (biblioteke projekata)

Opis potrebe

Naš region ali i pojedinačne opštine treba da imaju jasan uvid u stanje projektne dokumentacije po svim svojim projektima. To je jedan od osnovnih preduslova za privlačenje investicija kao i kod odabira projekta za finansiranje. Opštine će moći da ojačaju svoju ulogu u ekonomskom razvoju samo ako imaju potpuni pregled stanja svoje projektne dokumentacije. Uspostavljanje project pipe line je takodje jedan od preduslova za podizanje kapaciteta unutar lokalne samouprave.

Glavni cilj uspostavljanje project pipe line je stvaranje povoljne klime za upravljanje projektima i uspostavljanje novih partnerstva na međuopštinskom nivou opština istočne Srbije, radi povećanja apsorpcione moći prikupljanja sredstava za dalji društveno ekonomski razvoj.

Aktivnost

Tokom 2009. godine je RARIS u saradnji sa Projektom EXCHANGE 2 radio na izradi biblioteke projekata.

Glavni cilj uspostavljanje project pipe line je stvaranje povoljne klime za upravljanje projektima i uspostavljanje novih partnerstva na međuopštinskom nivou opština istočne Srbije, radi povećanja apsorpcione moći prikupljanja sredstava za dalji društveno ekonomski razvoj.

Ostvareni rezultat u 2009.

Očekivani rezultat: započela izrada biblioteke projekata

Ostvareni rezultat: Izrađen projektni zadatak za nabavku softvera (Terms of Reference) za biblioteku projekata

4. Aktivnosti na regionalnim projektima

a) Regionalna deponija

Aktivnost

RARIS je pripremio 2007. godine projekat za NIP. Projekat je odobren za finansiranje. Ministarstvo zaštite životne sredine je imenovalo RARIS da vodi ovaj projekat. Grad Zaječar, RARIS i Ministarstvo su potpisali ugovor sa Departmanom za inženjering životne

sredine Tehničkog Fakulteta Univerziteta u Novom Sadu o izradi kompletne dokumentacije za regionalnu deponiju.

Usled smanjenja iznosa raspoloživih sredstava iz NIP, i prebacivanja finansiranja aktivnosti na NIP 2008., RARIS je u saradnji sa Ministarstvom životne sredine i prostornog planiranja aneksirao Ugovor sa Departmanom. U toku 2009. godine Departman je izradio regionalni plan upravljanja otpadom, generalni projekat izgradnje deponije Halovo, prethodnu studiju opravdanosti izgradnje regionalne deponije Halovo, 3 opštinska plana upravljanja otpadom, pregled i usaglašavanje preostalih postojećih opštinskih planova, projekat zatvaranja, sanacije i remedizacije deponije u Majdanpeku, a u postupku je i izrada plana detaljne regulacije lokacije deponije.

Decembra 2009. je održana prezentacija regionalnog plana i generalnog projekta predstavnicima opština, kao i sastanak Ko-ordinacionog tela. Najvažniji zaključci Ko-ordinacionog tela su da Grad Zaječar istraži uslove i mogućnosti za finansiranje otkupa zemljišta i da se nastavi sa aktivnostima na projektu uz vođenje projekta od strane RARIS. Opštine učesnice na projektu će odlučiti da li zajednički otkupljuju zemljište ili ne, kao i o drugim organizacionim aspektima izgradnje i upravljanja deponijom.

Ostvareni rezultat u 2009.

Očekivani rezultat:

1. Započeta izrada tehničke dokumentacije.
2. Odabran način finansiranja gradnje i odabran način upravljanja budućom deponijom i reciklažnim centrom

Ostvareni rezultat:

1. Izrada dokumentacije započeta – urađeni nacrti regionalnog plana upravljanja otpadom, nacrti opštinskih planova za opštine Kladovo, Knjaževac i Boljevac, generalni projekat regionalne deponije Halovo, nacrt prethodne studije opravdanosti izgradnje regionalne deponije, projekat zatvaranja, sanacije i remedizacije opštinskog smetlišta u opštini Majdanpek i započeta je izrada plana detaljne regulacije regionalne sanitarne deponije Halovo
2. Na sastanku regionalnog koordinacionog tela diskutovano o načinu finansiranja gradnje i načina upravljanja budućom deponijom

3. Gasifikacija

Opis potrebe

Nedostatak gasne infrastrukture u regionu otežava rad postojeće privrede i predstavlja značajno ograničenje za dovođenje investicija u region. Dodatno, usled male pokrivenosti teritorije urbanih područja centralnim sistemima daljinskog grejanja, zagađenost vazduha i negativni uticaji gasova nastalih loženjem tokom zimskih meseci su visoki.

Aktivnost

NIP 2009. nije finansirao dalje aktivnosti na projektu. Usled najavljenog trasiranja Južnog Toka preko teritorije istočne Srbije, odnosno ulaska Južnog Toka u Srbiju kod Zaječara, investicioni troškovi izgradnje cevovoda se smanjuju. RARIS prati dalje aktivnosti na izgradnji magistralnog kraka gasovoda Južni Tok, koji je uslov za

gasifikaciju istočne Srbije.

Ostvareni rezultat u 2009.

Zavise od strateških odluka koje se donose na drugom mestu, odnosno od studije opravdanosti izgradnje gasovoda Južni Tok.

4. Formiranje mreže lokalnih razvojnih institucija

Opis potrebe

Evidentna je potreba da i na nivou lokalnih samouprava treba formirati neku vrstu lokalnih razvojnih struktura. Na taj način bi se obezbedilo da na nivou svake opštine postoji neko ko je odgovoran za razvojne projekte i neko ko je osposobljen da ih pripremi i implementira. To će svakako pomoći boljem korišćenju potencijala svake od opština ponaosob a time i regiona u celini.

Aktivnost

RARIS je od 2008 godine počeo da pomaže opštinama u formiranju lokalnih razvojnih institucija RARIS je pripremio predlog projekta koji je NIP finansirao 2008. godine. Kroz ovaj projekat se pomoglo da se u skoro svakoj od opština uspostavi neka struktura zadužena za lokalni ekonomski razvoj. RARIS je tokom 2009. godine pružio stručnu pomoć svim opštinama u procesu osnivanja ovih institucija, pripremi njihovih Programa rada, svakodnevnom radu i umrežavanju. Značajno je napomenuti da je Projekat GTZ-KWD takodje pružio pomoć u osnivanju LER institucija/organizacija u opštinama Majdanpek, Zaječar i Sokobanja.

Ostvareni rezultat u 2009.

Očekivani rezultat: u svakoj od opština formirana lokalna razvojna struktura u skladu sa potrebama opštine.

Ostvareni rezultat:

U većini opština formirane institucije/organizacije Lokalnog ekonomskog razvoja. Tako danas imamo u Zaječaru, Kladovu, Sokobanji, Boljevcu Odeljenje za LER, u Majdanpeku Fondaciju za LER, i u Knjaževcu Lokalnu agenciju za razvoj.

Institucije LER se postepeno umrežavaju sa RARIS-om

5. Projekat jačanja regionalne turističke ponude

Opis potrebe

Realizacija ovog projekta je počela još tokom 2007 god, a nastavila se i tokom 2008 i 2009 godine. U ovom periodu je započeta promocija istočne Srbije kao nove turističke destinacije, uz stalno jačanje regionalnog partnerstva u turističkoj ponudi i zajedničkim naporima da se podigne regionalna konkurentnost. Cilj je bio da se poveća institucionalna saradnja promoviše regionalna turistička ponuda i podigne kvalitet usluga u turizmu edukacijom kadrova.

Aktivnost

U 2009-oj godini su realizovane aktivnosti na jačanju regionalne turističke ponude istočne Srbije i urađeno je sledeće:

- Pripremljeni su novi regionalni turistički paketi zajedničke turističke ponude istočne Srbije

- Odštampan je regionalni promotivni materijal.
- Realizovana je putujuća radionica sa temom „Ruralni turizam“
- Organizovana je promocija regionalne turističke ponude u 4 grada Srbije: Beograd, Pančevo, Novi Sad i Niš
- Organizovano je studijsko putovanje za predstavnike najvećih turističkih agencija iz Beograda, Novog Sada, Pančeva i Niša koji u svojoj ponudi imaju domaći turizam, kojim su oni posetili istočnu Srbiju.
- Realizovan je seminar „Edukacija za agencijsko poslovanje u receptivnom turizmu“ za zaposlene u turističkim agencijama i turističkim organizacijama iz istočne Srbije
- Realizovan je seminar „Pakovanje turističkog proizvoda“ namenjen pre svega turističkim agencijama, turističkim organizacijama, hotelijerima i preduzetnicima u turizmu istočne Srbije
- Održan su dva kursa za podizanje kvaliteta usluga u turizmu za radnike iz ugostiteljskih objekata
- Realizovana je putujuća radionica sa temom „Kongresni turizam“ za turističke poslenike istočne Srbije koji žele da se bave ovom vrstom turizma
- Održavan je i doraden regionalni web site www.traveleastsrbia.org

Ostvareni rezultati u 2009

Očekivani rezultat: Unapređena zajednička turistička ponuda istočne Srbije

Ostvareni rezultati:

- Istočna Srbija pozicionirana kao nova regionalna turistička destinacija
- Unapređena zajednička regionalna turistička ponuda
- Osposobljeno 80 - 90 kadrova iz turizma u pružanju kvalitetnih usluga
- Unapređen web site www.traveleastsrbia.org

6. Ruralni razvoj

Aktivnost

RARIS je kao dosta radio na ruralnom razvoju regiona. Najveći deo aktivnosti je realizovan kroz „Regionalni centar za podršku ruralnom razvoju istočne Srbije“ U okviru toga RARIS je pre svega radio na :

- obezbeđivanju pristupa informacijama od značaja za ove ruralne sredine,
- demonstriranju primera dobre prakse i
- podsticanju kreativnosti i sticanju novih znanja,
- stvaranju uslova za razvoj i korišćenje postojećih potencijala.

Kao Regionalni centar za podršku ruralnom razvoju istočne Srbije RARIS je uspostavio funkcionalnu mrežu koju čine Područne kancelarije u 10 opština (svakoj od opština osnivača, kao i u opštinama Negotin, Piroć i Dimitrovgrad). Ovu Mrežu za ruralni razvoj podržava Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Kroz ovu Mrežu će se ustanoviti postojeći i razviti novi potencijali za ruralni razvoj ovog dela Srbije i poboljšati protok informacija između lokala i centralnog nivoa kao i na samom regionu. Formiranje ove Mreže je omogućilo uključivanje širokog spektra razvojnih partnera iz regiona i time postavilo temelje bržeg ruralnog razvoja.

Ostvareni rezultat u 2009.

Očekivani rezultat: Stvoreni preduslovi za brži razvoj ruralnih područja regiona

Ostvareni rezultati tokom 2009. godine:

- U periodu od 1. januara do kraja decembra 2009. godine ukupno je 3554 korisnika, direktno dobilo sve potrebne informacije u kancelariji Područnih centara od koordinatora Područnih centara.
- Šira javnost je stalno informisana o strategiji i aktivnostima MPŠV, radu savetodavnih službi, kao i programu podrške poljoprivredi i podsticajnim merama za razvoj sela MPŠV putem promotivne kampanje, koja se sastojala od sledećih aktivnosti u svakoj od opština obuhvaćenih RRC-IS:
 - o Izrađeno i podeljeno 5000 flajera sa opisima Uredbi i podsticajnim merama MPŠV, kao i informativni plakati o uredbama i konkursima MPŠV, koji su lepljeni na ključnim mestima u MZ, selima, opštinama, javnim institucijama, itd.
 - o TV i Radio emisije koje su realizovane u svakoj od opština pokrivenih RRC-IS
 - o Kompletne informacije pružene na internet prezentaciji RRC-IS kao i na internet prezentacijama svakog razvojnog partnera
 - o Kompletne informacije pružene na informacionim pultovima Mreže na zelenim pijacama jednom nedeljno na svakom pijačnom mestu u svakoj od opština, nakon objavljivanja programa podrške poljoprivredi i podsticajnim merama za razvoj sela od strane MPŠV
 - o Kompletne informacije pružene na oglasnoj tabli opštinskog čvorišta mreže, kao i na oglasnim tablama u svim naseljenim mestima
- Organizovano 10 promotivnih tribina sa preko 150 učesnika. Ove tribine su organizovane u saradnji sa Savetodavnim službama iz Negotina, Zaječara, Pirot i Niša, kao i sa predstavnicima MPŠV u situacijama kada Savetodavne službe nisu imale adekvatne prezentatore.
- Uspostavljena je funkcionalna mreža /saradnja između MPŠV, Regionalnog Ruralnog Centra, lokalnih samouprava i razvojnih partnera. Ova mreža treba da omogući učešće svih budućih članova u pripremi i realizaciji programa i aktivnosti MPŠV.

5. Aktivnosti na projektima većim od 2 miliona €**Opis potrebe**

Neophodno je pripremiti dovoljno veliki broj kvalitetnih projekata spremnih za finansiranje kako bi se mogla apsorbovati sredstva EU kada budu bila dostupna. Po dobijanju Operativnog granta od strane Evropske Unije, povećali su se kapaciteti RARIS da pruži i neposrednu podršku opštinskom i međuopštinskom razvoju kroz kreiranje i razradu projektnih ideja, kroz pomoć pri prioritizaciji projekata, izradi prethodnih studija opravdanosti i studija opravdanosti, kao i kroz pomoć i podršku pri izradi razne druge projektne dokumentacije.

Aktivnost
<p>RARIS je aktivno učestvovala u pripremi i realizaciji opštinskih projekata vrednosti veće od 2 miliona € za dalje finansiranje kroz sledeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomoć pri odabiru i razradi projektne ideje • priprema predloga projekta • definisanje ciljeva projekta, aktivnosti, rezultata • pomoć pri određivanju vremenskog plana projekta i budžeta projekta • podrška izradi projektne dokumentacije, odnosno investiciono-tehničke dokumentacije, uključujući idejne i glavne projekte, studije opravdanosti, studije uticaja na životnu sredinu i sl. <p>RARIS je takodje radila zajedno sa opštinama i na obezbeđenju sredstava za finansiranje odabranih projekata.</p>
Očekivani rezultat u 2009.
<p>Očekivani rezultat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Otpočela priprema 10 projekata vrednijih od 2 miliona. ○ Najmanje 2 predloga projekta pripremljena za finansiranje <p>Ostvareni rezultati u 2009.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Počela je priprema 9 opštinskih projekata čija je vrednost veća od 2 x10⁶€ ○ Pripremljena su dva predloga projekta za finansiranje (radova) – put M5 i deponija Halovo

6. Priprema i implementacija drugih projekata

Opis potrebe
<p>RARIS je nastavio da radi na pripremi različitih predloga projekata u skladu sa potrebama regiona i mogućnostima za obezbeđivanje sredstava za njihovu implementaciju.</p>
Aktivnost
<p>Tokom 2009. RARIS je pripremio 12 predloga projekata i podneo ih za finansiranje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podizanje apsorpcionih kapaciteta opština istočne Srbije" EXCHANGE II - odobren 2. Podrška investiranju u turizam u IS –MERR-odobreno 3. Podrška regionalizaciji – Timočka inicijativa – odobren od CF, FOS i BTD 4. Izrada 3D animacije za Sokobanju – USAID, odbijen 5. Podizanje atraktivnosti turizma istočne Srbije edukacijom kadrova – MERR turizam - odobren 6. Learning Opportunities Vision Experience for the Region of Timok, NPOA, Slovačka - odobren 7. Energa IQ, EU grant 8. Raising the capacity of Eastern Serbia for MICE tourism, USAID odbijen 9. Regional Tourist Guide, Canada Found, odobren 10. Podrška razvoju receptivnog ruralnog turizma u Timočkoj krajini- MPŠV 11. Environment under EU accession – new opportunity for East Serbia – OSCE 12. „50 Wonderful Tourism Sites in Vidin, Zaječar and Bor Districts"

Ostvareni rezultat u 2009.

Očekivani rezultat: Pripremljeno najmanje 5 međuopštinskih ili regionalnih projekata.

Ostvareni rezultat: Pripremljeno 12 predloga projekata. Od njih 12

- odobrena za finansiranje njih 6
- odbijena za finansiranje su 2
- čeka se na odobrenje ili odbijanje za 4 projekta

7. Lobiranje i zastupanje interesa**Aktivnost**

RARIS je lobirao i zastupao interese svojih osnivača pred domaćim i međunarodnim interesnim grupama.

Potrebe regiona su predstavljane različitim političkim, strukovnim i drugim grupacijama iz regiona i dobijena široka podrška za njihovu realizaciju. Potrebe i projekti regiona su predstavljeni na više skupova i u više prilika. Proces lobiranja za otvaranjem kancelarije regiona u Beogradu obezbeđena podrška na regionu ali i šire.

Uspostavljena je komunikacija sa AER (najstarijom Asocijacijom Evropskih Regija), otpočeti razgovori oko uključivanja našeg regiona u AER i organizovana njihova poseta.

Inicirano održavanje „Ekonomskog Foruma istočne Srbije“. EFIS bi obuhvatio osnivače i članove kluba prijatelja IS i možda relevantne institucije sa nacionalnog nivoa. Držao bi se jednom godišnje i bavio bi se stanjem razvoja istočne Srbije, predlagao mere i aktivnosti itd.

RARIS je doveo projekat GTZ-„Jačanje lokalne samouprave“ u region. Formirana je Međuopštinska radna grupa za komunalni razvoj. Ova radna grupa je predložila da se razvije zajednički projekat „Smanjenje gubitaka u vodovodima“.

Organizovana je poseta Ambasadora Austrije regionu i njegov sastanak sa predstavnicima opština.

RARIS je organizovao i 2 velika skupa koja su prevazišla uobičajeni delokrug rada Razvojnih agencija i regiona.

To su:

- Predstavljanje Policy Paper (predloga praktične politike) „Evropska dokumenta o regionalnoj autonomiji/demokratiji - iniciranje primene u Srbiji koje je održano u prostorijama SKGO u Beogradu i
- Konferencija „Regionalizacija u interesu Srbije“

RARIS je aktivno učestvovao u izradi zakona o regionalnom razvoju i dao je svoj doprinos predlaganjem nekih rešenja i izmena u nacrtu Zakona.

Ostvareni rezultat u 2009.

Očekivani rezultat: Problemi, potencijali i ideje Timočke krajine su postali dostupni većem krugu nosioca procesa odlučivanja u zemlji i šire

Ostvareni rezultat:

Problemi, potencijali i ideje Timočke krajine su postali dostupni većem krugu nosioca procesa odlučivanja u zemlji i šire.

Priprema se otvaranje kancelarije u Beogradu

8. Edukacija i obuka

Aktivnost

RARIS je organizovao više obuka u toku 2009 godine.

Jedna od obuka je bila i ona za pisanje prekograničnih projekata. U okviru ove obuke je održan trening za Upravljanje projektnim ciklusom. Na kome je učestvovalo 25 predstavnika svih 7 opština osnivača. Trening je bio prevashodno namenjen zaposlenima u opštinskim kancelarijama za ekonomski razvoj i odnosio se na obuku za pripremanje projekata za konkurs prekogranične saradnje sa Rumunijom koji se finansira sredstvima IPA fondova. Drugi deo ove obuke se sastojao u praktičnoj pomoći „učenje uz rad“ gde je sa opštinama rađeno na pripremi njihovih projekata za konkurs prekogranične saradnje sa Bugarskom koji se takođe finansira sredstvima IPA fondova. U okviru ove obuke pripremljeno je 7 predloga projekata kojima su opštine konkurisale za sredstva IPA fondova.

RARIS je takođe organizovao u svakoj od 7 opština osnivača radionice za Upravljanje projektnim ciklusom pod nazivom „Evropski fondovi u razvoju lokalne samouprave“

Na radionicama su uzeli učešće predstavnici svih institucija na nivou opštine i to opštinsko rukovodstvo, direktori i predstavnici opštinskih preduzeća i ustanova, lokalne NVO, kancelarije za mlade i predstavnici biznis sektora. Učesnici radionica su imali prilike da se upoznaju sa raznim mogućnostima za korišćenje evropskih fondova koji su dostupni lokalnim samoupravama

Ostvareni rezultat u 2009.

Očekivani rezultati: Realizovan set obuka za podizanje kapaciteta zaposlenih u opštinama istočne Srbije

Ostvareni rezultati:

- a. Obučeno je 25 zaposlenih u opštinskim kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj za pisanje prekograničnih projekata
- b. Pripremljeno je 7 predloga projekta za konkurs prekogranične saradnje sa Bugarskom
- c. Unapređeno znanje 103 predstavnika sedam opština sa mogućnostima korišćenja evropskih fondova za razvoj lokalnih samouprava.

9. Jačanje kapaciteta RARIS-a

Aktivnost
Jačanje kapaciteta RARIS-a se realizovalo kroz sledeće aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">- uvođenje ISO standarda- trening i obuka zaposlenih Sredstva za ove aktivnosti su obezbeđena zahvaljujući Operativnom grantu, Programu GTZ-KWD i aktivnostima drugih organizacija sa kojima RARIS saraduje
Ostvareni rezultat u 2009.
Očekivani rezultati su bili: <ul style="list-style-type: none">a. Otpočelo uvođenje ISO standardab. Zaposlenima omogućeno učešće na najmanje 10 treninga i obuka ili studijskih putovanja Ostvareni rezultati su: <ul style="list-style-type: none">- uvođenje ISO 9001 standarda započeto,- zaposleni učestvovali na 12 treninga i obuka- zaposleni učestvovali na 3 studijska putovanja

10. Vodič za investitore u region

Aktivnost
Vodič za investitore je izrađen uz pomoć Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja Vodiča ima sledeće delove: <ul style="list-style-type: none">Opšte informacije o Srbiji i regionu<ul style="list-style-type: none">• Osnovne informacije o Srbiji• Prednosti i mogućnosti investiranja u SrbijuPrivreda regiona<ul style="list-style-type: none">• Povezanost regiona sa drugim važnim pravcima;• Opšti privredni podaci, postojeća privredna struktura, uvoz – izvoz, po sektorima• Demografski pregled (stanovništvo profil i radna snaga);• Makro-ekonomski regionalni pregled - zaposlenost, nezaposlenost, prosečne zarade, uključujući ogranke i oblasti delovanja,• Pregled najvećih firmi u regionu – 10 naj• Pregled najvećih stranih investitora – 10 najPodsticajne mere<ul style="list-style-type: none">• Informacije o podsticajnim merama države za investicije• Informacije o spoljnotrgovinskim sporazumima (Rusija, CEFTA..)• Informacije o podsticajnim merama opština za investicije (generalno i posebne mere koje pojedine opštine pružaju)

Troškovi poslovanja

- Informacije o mogućnostima kupovine/zakupa zemljišta,, cene zemljišta;
- Informacije o industrijskim zonama i građevinskom zemljištu, cene
- Informacija o uobičajenim troškovima biznisa:
- Prosečni troškovi gradnje uobičajeni za poslovni prostor, hale, stanove

Ljudski resursi

- Pregled radne snage– obrazovna i starosna struktura,
- Troškovi radne snage

Uslovi za život i rad

- Pregled socijalne infrastrukture– škole, zdravstveni sistem, dečji vrtići,
- Pregled turističkih znamenitosti, kulturnih manifestacija, prosečne cene
- Informacija o uobičajenim troškovima života: nekretnine potrošačka korpa,

Usluge

- Informacije o biznis konsultantima u regionu i uslugama koje nude;
- Pregled relevantnih institucija u regionu koje mogu biti od koristi
- Druge informacije, korisne za potencijalne i stvarne investitore

Zašto i gde investirati?

- Predlog sektora za investiranje uzimajući
- Zaključak – pobrojane najveće prednosti regiona

Ostvareni rezultat u 2009.

Izrada Vodiča nije bila planirana Programom rada za 2009 godinu.

Izrađen Vodič za investitore u 2 verzije.

Kompletna verzija je izrađena na 40-tak strana i postavljena na RARIS-ov sajt, u delu namenjenom investicijama.

Brošura „Investirajte u Timočku krajinu“ je urađena kao sažetak sa najvažnijim informacijama vezanim za investiranje u Timočku krajinu. Ova brošura je štampana u 3.000 primeraka.

U toku je distribucija Vodiča.

11. Operativni grant

Aktivnost

RARIS je dobio juna 2008 Operativni grant od strane Evropske Komisije. Operativni grant se dodeljuje iz sredstava IPA programa: Finansijska pomoć lokalnim socio-ekonomskim inicijativama. RARIS je dobio ova sredstva zajedno sa još 7 Regionalnih razvojnih agencija Glavni cilj operativnog granta je da omogući RARIS-u da postane kredibilna institucija za planiranje, koordinaciju i pružanje različitih socio – ekonmskih razvojnih mera u istočnoj Srbiji.

Glavni očekivani rezultati Operativnog granta su:

- unapređena sposobnost RARIS-a da podrži lokalni i regionalni razvoj

- obezbeđena održivost i dalji razvoj RARIS-a
- unapređeni institucionalni kapaciteti i operativnost RARIS-a.

Najvažniji očekivani rezultati su:

- Pripremljena Strategija regionalnog razvoja istočne Srbije – što će predstavljati osnov za odabir i verifikaciju značaja svih budućih regionalnih projekata, kao i jednog broja najvećih opštinskih projekata,
- Pružena pomoć u pripremi za implementaciju 10 lokalnih ili regionalnih projekata – što znači da će svakoj opštini biti pružena pomoć (uključujući i finansiranje dela potrebne dokumentacije kao što su studije opravdanosti i slično) da pripremi po jedan projekat vredni od 2 miliona € za finansiranje,
- Realizovan program jačanja kapaciteta opština – što znači da će biti pripremljen i realizovan program obuke koji će pomoći opštinama da i same pripremaju projekte za buduće finansiranje,
- U najmanje 3 opštine izrađene ili revidirane razvojne strategije – što će dati osnov za odabir i verifikaciju značaja njihovih budućih opštinskih projekata.

Pripremljeni je predlog paketa pomoći opštinama koji obuhvata:

- U okviru jačanja kapaciteta:
 - o Sprovođenje jednog sveobuhvatnog trening programa
 - o Izbor tema za trening u inostranstvu ili u zemlji
 - o Mogućnost za organizovanje studijskog putovanja
 - o Praksa za po jednog zaposlenog godišnje u trajanju od 3 nedelje u RARIS-u
- U okviru saradnje na projektima/strategijama
 - o Pomoć u identifikaciji prioritetnih projekata za finansiranje iz IPA
 - o Pomoć u pripremi projektna dokumentacije za projekat vredniji od 2 miliona €
 - o Pomoć u uspostavljanju i radu LER institucije i njeno umrežavanje sa RARIS-om
 - o Pomoć u pripremi i implementaciji po jedne razvojne strategije
 - o Pomoć u identifikaciji i razvoju po jedne nove razvojne inicijative
 - o Uspostavljanje project pipe-line
 - o Organizovanje jedne konferencije ili sličnog događaja kojim će se promovisati po jedna opštinska razvojna inicijativa

Ostvareni rezultat u 2009.

- Odabrano prioritetnih 9 projekata za pripremu tehničke dokumentacije. To su projekti:
 - o Majdanpek: Izgradnja infrastrukture za potrebe prezentacije arheološkog lokaliteta Lepenski vir
 - o Kladovo: Izgradnja sistema vodosnabdevanja Ljubičevskog polja
 - o Boljevac: Rehabilitacija vodovodnog sistema i završetak izgradnje primarne kanalizacione mreže u Boljevcu
 - o Zaječar: Izgradnja gradske pijace sa parkingom u prizemlju i rekonstrukcija hale sireva

- Zaječar: Rekonstrukcija ulice Svetozara Markovića
 - Sokobanja: Rekonstrukcija sistema za kanaliziranje otpadnih voda opštine Sokobanja
 - Sokobanja: Uređenje Podine za prihvatanje investicija
 - Knjaževac: Izgradnja ekonomske infrastrukture za potrebe sportsko-rehabilitacionog centra Rgoška banja
 - Knjaževac: Rekonstrukcija magistralnog cevovoda DN 500 Sinji Vir - Knjaževac
- Otpočela priprema ovih projekata i do sada je realizovano:
- U Majdanpeku (Izgradnja infrastrukture za potrebe prezentacije arheološkog lokaliteta Lepenski vir) – potpisan Protokol i Akcioni plan. Pripremljen projektni obrazac. U toku raspisivanje tendera za izradu dokumentacije od strane opštine Majdanpek
 - U Kladovu (Izgradnja sistema vodosnabdevanja ljubičevskog polja) – potpisan Protokol i Akcioni plan. Pripremljen projektni obrazac. Opština obezbedila deo sredstava na konkursu programa GTZ-JLS za izradu tehničke dokumentacije. U toku je izrada dokumentacije. Stručnu kontrolu dokumentacije će finansijski pokriti RARIS;
 - U Boljevcu (Rehabilitacija vodovodnog sistema i završetak izgradnje primarne kanalizacione mreže u Boljevcu) - potpisan Protokol i Akcioni plan. Pripremljen projektni obrazac. Očekuje se raspisivanje tendera za izradu dokumentacije od strane opštine Boljevac;
 - U Zaječaru (Izgradnja gradske pijace sa parkingom u prizemlju i rekonstrukcija hale sireva): – potpisan Protokol i Akcioni plan. Pripremljen projektni obrazac. Pripremljen i sproveden postupak nabavke za Projekat električnih instalacija jake i slabe struje u saradnji sa JKP Kraljevica. Odabran ponuđač i potpisan trojni ugovor. Dokumentacija isporučena i plaćena.
 - U Zaječaru (Rekonstrukcija ulice Svetozara Markovića): – odabran projekat. Izrada projektnog obrasca u toku;
 - U Sokobanji (Rekonstrukcija sistema za kanaliziranje otpadnih voda opštine Sokobanja) – potpisan Protokol i Akcioni plan. Pripremljen projektni obrazac. Opština obezbedila deo sredstava iz Programa Republičke Direkcije za vode. Odabran izrađivač dokumentacije i potpisan ugovor. U toku je izrada dokumentacije;
 - U Sokobanji (Uređenje Podine za prihvatanje investicija) – odabran projekat. Izrada projektnog obrasca u toku;
 - U Knjaževcu (Izgradnja ekonomske infrastrukture za potrebe sportsko-rehabilitacionog centra Rgoška banja) – potpisan Protokol i Akcioni plan. Pripremljen projektni obrazac. U pripremi raspisivanje tendera za izradu dokumentacije od strane opštine Knjaževac i realizacija akcionog plana;
 - U Knjaževcu (Rekonstrukcija magistralnog cevovoda DN 500 Sinji Vir - Knjaževac) – potpisan Protokol i Akcioni plan. Pripremljen projektni obrazac. Pripremljen i sproveden postupak nabavke za tehničku dokumentaciju. Odabran ponuđač i potpisan trojni ugovor. Dokumentacija isporučena i plaćena.
 - Regionalna deponija Halovo – pripremljen je projektni obrazac i otpočelo sa

ubacivanjem projekta u SLAP bazu; održavaju se kontakti sa Ministarstvom životne sredine u vezi nalaženja finansija za dalje sprovođenje projekta.

- Otpočela izrada 9 razvojnih strategija i to:
 - o Strategije LER u 3 opštine koje se rade kroz GTZ-KWD: Majdanpek, Sokobanja i Zaječar
 - o Razvojne strategije koje se rade kroz EXCHANGE II: Boljevac, Kladovo, Knjaževac
 - o Strategije ruralnog razvoja u Knjaževcu, Sokobanji i Boljevcu

- Realizovan je sveobuhvatni trening program za PCM (Upravljanje projektnim ciklusom), čime je realizovan treći cilj OG
 - o Sve opštine osnivači RARIS-a su identifikovale temu Upravljanje projektnim ciklusom kao glavnu temu za jačanje sopstvenih kapaciteta koji će im omogućiti da mogu samostalno da pripremaju predloge projekata.
 - o RARIS je dodatno želeo da se za konkurs prekogranične saradnje sa Bugarskom prijavi što više kvalitetnih projekata iz istočne Srbije pa je u okviru trening programa organizovao dva treninga „Upravljanje projektnim ciklusom –IZRADA PREDLOGA PROJEKTA“ i to jedan za opštine Zaječarskog, a drugi za opštine Borskog okruga na kojima je učestvovalo po 27 polaznika. Treninzi su bili namenjeni zaposlenima u opštinskoj upravi i kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj, rukovodećim kadrovima iz opštinskih javnih preduzeća i ustanova, vodećim ljudima iz biznisa, poslovnih udruženja i organizacija za podršku biznisu i NVO-ima. Cilj treninga bio je da se učesnici upoznaju sa konceptom i metodologijom upravljanja projektnim ciklusom, ali i da praktičnim radom steknu znanje da samostalno pripreme predlog projekta za prekogranični konkurs sa Bugarskom.

12. Promocija i umrežavanje odnosno odnosi sa javnošću, korisnicima i partnerima

Aktivnost

Tokom 2009. RARIS je nastavio sa praksom aktivnog odnosa po javnošću i sa drugim partnerima, od opština preko različitih Ministarstava, i relevantnih međunarodnih organizacija i ambasada do vodećih firmi.

U regionu se RARIS promovisao kroz:

- održavanje konferencija za štampu
- emitovanja Saopštenja o važnim događajima
- gostovanja na lokalnim medijima
- predstavljanje projekata na lokalnim medijima,

WEB sajt RARIS-a www.raris.org se redovno ažurirao i pružao relevantne informacije posetiocima.

Regionalni turistički web portal www.traveleastserbia.org je takodje redovno ažuriran

Od promotivnog materijala je urađeno sledeće:

- štampan je flajer RARIS-a na srpskom i engleskom
- štampani su promotivni blokovi, fascikle, olovke i konferencijski papiri za pisanje
- urađena su 2 roll-up
- izrađene su promotivne ešarpe

RARIS je organizovao seriju skupova „RARIS za opštine, juče, danas, sutra“. Ovi skupovi su održani krajem leta u svim opštinama. Na njima je prezentovano šta sve RARIS radi za opštine, kakvi su planovi i mogućnosti za saradnju u budućnosti.

Skupovi su bili odlično posećeni i predstavljali su dobar način unapređenja komunikacije RARIS-a sa predstavnicima osnivača i širom javnošću.

RARIS je organizovao više značajnih konferencija i skupova tokom 2009. godine:

- Prezentacija projekta „Regionalna deponija Halovo“. Ova prezentacija je održana u decembru mesecu i okupila je predstavnike opština regiona. Na njoj su predstavljeni Regionalni plan upravljanja otpadom i druga dokumenta izrađena za potrebe realizacije ovog projekta.
- Proslavu godišnjice rada jula meseca, koja je okupila oko 40 predstavnika domaćih i međunarodnih organizacija sa kojima saradjujemo,
- U svakoj od 8 opština je bila održana po jedna radionica na temu „Regionalizacija“. Radionice su okupile ključne lokalne nosioce interesa: lokalne vlasti, političke partije, veća preduzeća i organizaciju civilnog društva, itd. Cilj ovih radionica je bio pružanje osnovnih informacija o regionalizaciji i pokretanje dijaloga na ovu temu.
- Prezentacija preporuka iz Predloga praktične politike Evropska dokumenta o regionalnoj autonomiji/demokratiji - iniciranje primene u Srbiji. Preporuke su bile predstavljene na radionici koja je bila organizovana u Beogradu. Radionica je organizovana zajedno sa Stalnom konferencijom gradova i opština. Ova radionica je okupila relevantne domaće i međunarodne stručnjake i nosioce interesa. Na radionici su učestvovali: vodeći domaći stručnjaci za regionalizaciju, članovi Odbora za ravnomerni regionalni razvoj SKGO, predstavnici renomiranih institucija koje se bave regionima i razvojem i drugi. Radionicu je pratilo više novinara elektronskih i štampanih medija.
- Konferencija „Regionalizacija u interesu Srbije?“ Na Konferenciji su učestvovali ključni faktori procesa regionalizacije kao i nosioci procesa odlučivanja u Istočnoj Srbiji. Konferencija je omogućila otvoren dijalog na temu regionalizacije Srbije i time pomogla proces decentralizacije i regionalizacije u Srbiji. Učesnici Konferencije su usvojili Preporuke koje su dostavljene relevantnim institucijama.

Organizovane su prezentacije više donatorskih projekata kao što su:

- Projekat RSEDP 2, decembar
- Konkurs EU za NVO-e, decembar
- Projekat GTZ – Jačanje lokalne samouprave, septembar
- AGROBIZNIS projekat, avgust
- Projekat kreditne podrške opštinskoj infrastrukturi, februar i oktobar

RARIS je učestvovao na više međunarodnih konferencija i skupova kao što su:

- Alanya, Turska, septembar, Predstavnik RARIS-a je na konferenciji predstavio mogućnosti investiranja u region
- Danube Economic Forum, Montana, Bugarska, septembar. Predstavnik RARIS-a je na konferenciji predstavio mogućnosti investiranja u region
- Druga regionalna radionica o smanjenju gubitaka u vodovodima, Sofija, Bugarska, septembar
- Konferencija "Strateško planiranje upravljanja otpadom u Jugoistočnoj Evropi, Bliskom Istoku i Mediteranu", decembar

RARIS je uspostavio dobru saradnju sa drugim Regionalnim razvojnim agencijama u Srbiji i sa njima radi na uspostavljanju funkcionalnog partnerstva. Od strane Regionalnih razvojnih agencija Direktor RARIS-a je izabran da ih predstavlja u Upravnom odboru Projekta RSEDP 2.

RARIS je posvetio pažnju i osetljivim društvenim pitanjima kao što su na primer: rodna ravnopravnost i zaštita životne sredine.

Ostvareni rezultat u 2009.

Ostvareni dobri odnosi sa partnerima i korisnicima. Aktivnosti RARIS-a poznate javnosti.

2. TRŽIŠNE AKTIVNOSTI

Ovaj deo svojih aktivnosti RARIS je radio pre svega u cilju obezbeđenja samoodrživosti. U toku 2009. godine ukupna vrednost ovih usluga iznosila je **597.460,00**dinara.

ZAKLJUČAK

Nema sumnje da je 2009 godina zbog šire ekonomske krize bila izuzetno teška za rad. RARIS je delio sudbinu svojih osnivača i radio u otežanim uslovima.

Ipak iz ovog izveštaja se jasno vidi da je RARIS tokom 2009. godine uradio neuporedivo više od planiranog i očekivanog. Ovo se odnosi ne samo na broj realizovanih aktivnosti i projekata već dugoročno gledano u interesovanju koje je njegov rad i aktivnosti izazvalo medju ključnim faktorima koji se bave razvojnim pitanjima u Srbiji ali i van nje.

Zaječar, 5. januar 2010. godine

Izveštaj pripremio
Vladan Jeremić
Direktor